

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-844

25.8.2025

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekkdannelse i mur – setninger?

Sikrede meldte om setningsskader/sprekkdannelse i mur utvendig og innvendig i forsikret bolig. Foretaket rekvirerte takstmann som besiktiget boligen. Han var av den oppfatning at sprekkene var oppstått pga. rystelsene etter sprengninger fra E-18, slik sikrede mente. Takstmannen mente imidlertid at boliger skulle tåle noen slike rystelser med påfølgende bevegelser i konstruksjonene, og at det derfor var tale om «akselerert aldring». Foretaket avslo på denne bakgrunn dekning med henvisning til unntaket for skade som følge av setninger eller sprekker. Sikrede var uenig i dette og innhentet en ny takstrapport. Denne konkluderte med at det var sprengningsarbeidene som hadde medført direkte skader på bygningen, ikke akselerert aldring. Foretakets takstmann viste til at rystelsene var under opplyste grenseverdier og ønsket ikke å endre sitt standpunkt. Foretaket opprettholdt derfor sitt avslag. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessig hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader på bolig etter sprengning i nærområdet.

Sikredes forsikring omfatter:

4. Hvilke skader som erstattes

Tilfeldige og plutselige skader inntruffet i forsikringstiden som framgår under

4.1 Brann

Dekkes

(...)

Ekspløsjon/sprengning

(...)

Dekkes ikke

(...)

Skade som skyldes materialfeil, svak eller feil konstruksjon, uriktig montering eller spenninger i bygget.

(...)

4.4. Annen skade

Dekkes

Tilfeldige og plutselige skader

Dekkes ikke

Unntakene og begrensningene som framgår i punktene over gjelder også her. I tillegg dekkes ikke:

(...)

materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering eller spenninger i bygget.

(...)

hakk, svinn, svinnsprekker, flekker, riper og avskallinger.

Sikrede meldte 12.2.24 om setningsskader/sprekkdannelse i mur utvendig og innvendig i forsikret bolig. Sikrede opplyste at han i desember 2023 hadde vært i kontakt med vegvesenet, som hadde stått for sprengning i nærområdet, og at de hadde vært på befaring i januar. Sikrede opplevde vegvesenet som vanskelig å kommunisere med og ønsket bistand fra foretaket til videre prosess.

Foretaket rekvirerte takstmann som besiktiget eiendommen 4.3.24. Rapporten uttalte:

Flere sprekker har oppstått pga rystelser i forbindelse med spregningsarbeider med den nye E-18. rundt hele huset

...

Iflg. målinger er rystelsene under akseptabelt nivå

...

Det som er observert dreier seg om sprekker i murpussen. det er registrert 14 sprekker. av forskjellige størrelse og lengder. De fleste er vertikale, noe horisontale hvor de fleste fremstår som nyere.

Takstrapporten oppsummerte:

Iflg. tilsendt dokumentasjon fra SVV så ligger alle salvene ifgl. deres målinger innenfor de grenseverdier som er satt. Den nærmesterystelsens måleren som står ca. 200 m fra dette aktuelle huset ble den høyeste registrerte rystelsene på 9,1 hvor grensen er beregnet til 12 (MM/S)

Etter min mening har dette oppstått pga. rystelsene etter spregninger fra E-18, men boliger skal kunne tåle noen slike rystelser med påfølgende bevegelser i konstruksjonene. Dette er såkalte 'akselererte aldring' hvor man mener disse sprekkenes uansett ville kommet før eller senere pga. normale spenninger i de forskjellige konstruksjonene. Disse rystelsene har fremskyndet dette. Ingen av sprekkenes vurderes som kritiske. Iflg. FT pågår det fortsatt spregninger i område.

Den etterfølgende kommunikasjonen mellom partene er ikke dokumentert. Sikrede meldte imidlertid senere om ytterligere skader, og foretaket rekvirerte takstmann for ny befaring.

Etter befaring 9.9.24 ble følgende lagt til i rapporten:

Det er foretatt flere befaringer på stedet. Sis befaring var 09.09.24. Iflg. FT var den siste observerte sprekken fra ca. mai 2024. Da ble det oppdaget sprekk langs skifer hellene i hagen, en langsgående sprekk via fuger og selve skiferhellene. samt et utebord med glassplate ble knust

Foretaket avsto dekning for skadene 20.9.24 med henvisning til unntak for skade som følge av setninger, sprekker, riper eller avskallinger i vilkårenes pkt. 4.4.

Sikrede innhentet deretter en ny sakkyndig vurdering. I rapporten ble det konkludert som følger:

Boligen har blitt påført skader på grunn av spregningsarbeidene, direkte skader fra rystelser. Sprekker har oppstått på grunn av rystelser i forbindelse med spregningsarbeidene til nye E-18.

Skadene har medført behov for utbedring, ikke akselerert aldring.

Foretaket opprettholdt sitt avslag:

Vi anser fremdeles saken din som ikke dekket av forsikringen. Vi kommer ikke til å vurdere denne saken noe mer.

På forespørsel innhentet foretaket likevel en kommentar fra opprinnelig takstmann i saken:

Når det gjelder den nye tilsendte rapport har den andre målinger enn hva jeg mottok og ut i fra Ft tidspunkter. Uansett så viser de at rystelsene fortsatt er under grenseverdiene som er beregnet. Slik at jeg ikke vil forandre mitt standpunkt. Rystelsene er under de opplyste grenseverdier. Hvis dette aktuelle huset ([sikredes adresse]) har en annen grenseverdi må dette beregnes og dokumenteres. De 'nye' målingene er

også et stykke unna M. vei. Jeg skriver at sprekkene kan komme i forbindelse med rystelsene fra E-18 sprenginger, men ut i fra de beregninger og verdier jeg har fått skal boligen normalt tåle dette uten å ta skader.

Foretaket opprettholdt på dette grunnlag sitt standpunkt.

Sikrede krever dekning for skadene under forsikringen, og anfører at de ifølge fremlagt takst skyldes sprengning. Sikrede bestrider at det dreier seg om naturlig «aldring». Skadene skyldtes en kraftig bevegelse, og det har aldri vært snakk om setningsskader. Takstmann hevder i takstrapporten at høyeste målte rystelser er 9,1 mm/s ved nærmeste måler «ca. 200 meter fra det aktuelle huset». Verdierne i rapporten «Rapport H. 10» utgjør hele 18,41 mm/s, og er langt høyere enn grensen angitt i taksten til 12 mm/s. Rystelsene i desember/januar 2023 ble opplevd som mye mer alvorlige, og her har vegvesenet valgt å ikke sende nye rapporter, selv om sikrede har etterspurt det. Uansett eksisterer det ikke relevante målere å bruke i vurderingen av denne saken, og skadene på huset har oppstått uavhengig av grenseverdier og hva man mener et hus skal tåle.

Sprekkene er både vertikale og horisontale og har oppstått i forskjellig type murkonstruksjoner, tvers gjennom flere utvendige naturheller og i peis og vegg på kjøkken. Det er også løsnet murpuss som følge av sprekker innvendig og utvendig på hus, knust glassplate utebord, utvendig pyntelem som rister av veggen osv. Skadebildet er et tegn på hvor mange og kraftige rystelser det har vært på dette stedet siden anleggsarbeidet startet, og som fortsatt sporadisk forekommer. Det er spekulativt å kalle dette akselerert aldring. Selv om skadene ikke fremstår som kritiske, dreier det seg om betydelige skader som vil fremskynde vedlikeholdskostnadene betraktelig.

Sikrede påpeker at nesten samtlige naboer i området har fått større eller mindre skader pga. disse sprengingene.

Foretaket avviser ansvar og viser til at forsikringen dekker sprengningsskader, men har unntak for «skade som skyldes materialfeil, svak eller feil konstruksjon, uriktig montering eller spenninger i bygget». Det er videre unntak for «skade som består i svin, svinnsprekker og avskallinger». De fagkyndige vurderingene som foreligger i saken uttaler at skadene har oppstått i forbindelse med sprengning, men vurderer årsaken til skadene som «akselererende aldring» der skadene ville oppstått uansett grunnet spenninger i bygget. Ved samvirkende skadeårsaker skal skaden etter forsikringsrettslige prinsipper henføres til den årsaken som må regnes som hovedårsaken til at skaden oppstod. Den andre årsaksfaktoren skal man se bort fra.

Takstmann mener hovedårsaken til skaden er spenninger i de forskjellige konstruksjonene, og at man skal se bort fra sprengningsarbeidet, som kun har fremskyndet sprekkdannelsene. Skaden som har oppstått faller da inn under unntaket i pkt. 4.1 for skader som skyldes spenninger i bygget.

Videre er rystelsene innenfor grenseverdiene for hva boliger skal tåle. Sprekkdannelser vil i så fall være en følge av svak eller feil konstruksjon, som er unntatt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for sprekker i bygning.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres

behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Spørsmålet er om sprekkene skyldes sprengning, som er dekket og/eller spenninger, som er unntatt. Det er fremlagt to sakkyndige vurderinger med motstridende uttalelser om årsaksforløpet.

Foretakets takstrapport uttaler:

Iflg. tilsendt dokumentasjon fra SVV så ligger alle salvene ifgl. deres målinger innenfor de grenseverdier som er satt. Den nærmesterystelsens måleren som står ca. 200 m fra dette aktuelle huset ble den høyeste registrerte rystelsene på 9,1 hvor grensen er beregnet til 12 (MM/S)

Etter min mening har dette oppstått pga. rystelsene etter spregninger fra E-18, men boliger skal kunne tåle noen slike rystelser med påfølgende bevegelser i konstruksjonene. Dette er såkalte 'akselererte aldring' hvor man mener disse sprekkene uansett ville kommet før eller senere pga. normale spennionger i de forskjellige konstruksjonene. Disse rytelsene har fremskyndet dette. Ingen av sprekkene vurderes som kritiske. Iflg. FT pågår det fortsatt spregninger i område.

Sikrede har i ettertid fremlagt en ny takst som gir andre målinger:

Boligen har blitt påført skader på grunn av spregningsarbeidene, direkte skader fra rystelser. Sprekker har oppstått på grunn av rystelser i forbindelse med spregningsarbeidene til nye E-18.

Skadene har medført behov for utbedring, ikke akselerert aldring.

Denne er kommentert slik av foretakets takstmann:

Når det gjelder den nye tilsendte rapport har den andre målinger enn hva jeg mottok og ut i fra Ft tidspunkter. Uansett så viser de at rystelsene fortsatt er under grenseverdiene som er beregnet. Slik at jeg ikke vil forandre mitt standpunkt. Rystelsene er under de opplyste grenseverdier. Hvis dette aktuelle huset ([sikredes adresse]) har en annen grenseverdi må dette beregnes og dokumenteres. De 'nye' målingene er også et stykke unna M. vei. Jeg skriver at sprekkene kan komme i forbindelse med rystelsene fra E-18 sprenginger, men ut i fra de beregninger og verdier jeg har fått skal boligen normalt tåle dette uten å ta skader.

Takstene opererer med forskjellige verdier for rystelsene, men felles for dem er at begge mener rystelsene ligger under de grenseverdiene som takstene selv opererer med. Det er uklart for nemnda hvordan disse uttalelsene forholder seg til hverandre, hvor grenseverdiene kommer fra og hvilken betydning grenseverdiene har for å vurdere om sprengningen er en nødvendig betingelse for sprekkene. Det er også uklart hvilken betydning spenninger, som er unntatt, har hatt i årsaksforløpet. Disse spørsmålene bør utdypes ved muntlige forklaringer fra de sakkyndige i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).